

[Stauning.]

virksomhed med Import af Herreklæder, om dette virkelig kan være foreneligt med Oktrojens Ord om, at Bankens Direktører ikke maa deltage i nogen Forretningsvirksomhed. Det beder jeg, som sagt, den midlertidige Handelsminister oplyse os lidt om.

Men tilbage til Privatbanken. Det gælder jo utvivlsomt om denne, at Kritikken overfor Personer og Forhold ikke er udøvet med fornøden Skarphed i den Tid, som jeg kalder den syndefulde Tid. Det synes i det hele, naar vi ser paa, hvordan Forholdene afklarer sig, hver Gang vi har en Katastrofe, at være adskilligt lettere for en Spekulant end for en hæderlig Haandværker at komme igennem. En Spekulant kan faa Millioner til Raadighed til Finansiering af Spekulationsvirksomheder, en Haandværksmester kan løbe fra Bank til Bank bare for at faa 5 000 Kr. til en nyttig Virksomhed. Ganske særlig har vi i de sidste Aar set Bankerne finansiere ren Spekulationsimport paa samme Tid, som de nægtede Finansiering af nye, fremadstræbende Virksomheder. For nylig har vi set offentlig Omtale af en ny Virksomhed, et Glasværk, som man tænkte at anlægge i Helsingør. I flere Aar har de, der interesserede sig for denne Sag, rendt fra Pengeinstitut til Pengeinstitut uden at kunne faa Finansiering til denne nyttige Virksomhed, som efter alt, hvad der er oplyst, vilde kunne give Arbejde til mange, medens man samtidig med Millioner har forsynet Spekulanter, Folk, som har paaført Bankerne uhyre Tab. Og der er jo foruden det, som er kendt af Offentligheden, adskillige nye Virksomheder, Virksomheder, som stræber fremad, men som endnu i disse Tider slaas ned af Bankerne og hemmes i den Udvikling, der kunde komme, fordi Bankerne har nok at gøre eller har haft nok at gøre med at opretholde en usund og skadelig Geschäft.

Jeg tror, det vilde være nyttigt, om ansvarsbevidste Folk, f. Eks. her fra Rigsdagen, erkendte det, som maa være Grundlaget for overhovedet at se ærligt og nøgternt paa disse Forhold, at Bankerne ikke er og ikke kan være private Forretninger, der unddrages offentlig Kontrol. Banker og Sparekasser har jo nemlig visse faktiske Privilegier. De er sikrede en Eneretsstilling med Hensyn til Udøvelsen af en Række Forretninger, og dette burde ganske naturligt følges af en meget høj Grad af Ansvarlighed overfor Aktionærer og Indskydere. Det er ganske urimeligt, at Bankaktier er Genstand for Børsjobberi, men det

er selvfølgelig mindst lige saa galt, at Bankledere er saa letsindige i deres Dispositioner, at de bringer baade Aktiekapitalen og Indlaansmidlerne i Fare og Risiko. Bankaktier burde være et godt fast Anbringelsessted. Saaledes var det Tilfældet før, ogsaa med Privatbankens. Talrige Mennesker har betroet deres Penge som Aktiekapital til Privatbanken og er nu ruinerede.

Jeg kender personlig en gammel Dame, oven i Købet Enke efter en Konferensraad, som arvede en lille Formue paa 90 000 Kr., anbragt i Privatbankaktier. Med den har hun nu en Aarrække siddet og ført en beskeden, men dog efter Omstændighederne sorgfri Tilværelse. Disse 90 000 Kr. er efter det, der senest er sket, bragt ned til 18 000 Kr.s Værdi, og hun vil i Fremtiden være afskaaret fra, endskønt hun er mellem 80 og 90 Aar, at leve paa Basis af den Arv, hun fik fra sin afdøde Mand. Og saadan er der jo talrige Tilfælde, hvor Folk i Tillid til Banken og i Tillid til Lovgivningsmagtens Indseende med Bankerne som de privilegerede Institutioner mente, at de roligt kunde betro Bankerne de Sparepenge, de havde.

Banklederne har deres store Ansvar, ligesom de Bankkunder, der bedrager Bankerne; men de Rigsdagspartier, der nu i Aarevis har hindret en forsvarlig Banklov, og den Regering, som vi nu har, og som benyttede sin Magt til at standse Arbejdet for Banklovgivningen, kan ingenlunde fritages for et særdeles stort Ansvar.

Og hvad angaar Privatbankens sidste uheldige Udvikling, kan jeg ikke tjene den ærede Ordfører for Venstre i at mene, at det var Statsministeren, der spillede bedst her. Han spillede paa en besynderlig Maade, og det forekommer mig, at det nuværende Ministerium har et meget stort Ansvar for den Udvikling, der er sket, for de Tab, der er lidt, og for den ulykkelige Tilstand, som det for mange Mennesker er, at Privatbanken blev lukket.

Det er jo meget længe siden, at denne Bankaffære trak op. Det var ikke noget, der kom som et Lyn fra en klar Himmel, den nogle og tyvende September. Ministeriet har kendt denne Sag i mange Maaneder. I mange Maaneder er der forhandlet mellem Bankinspektøren og Banken om Opgøret, om Tab eller ikke Tab, og for Maaneder siden har Bankinspektøren naturligvis givet sin Meddelelse til Ministeren om de Undersøgelser, han var inde i. Da den højtærede Statsminister drog rundt med sin eneste Tale under Landstingsvalgkampagnen og talte om Lysningen og Sundheden og de